

Publisher:
Pål Korneliussen
Redaktør:
Øystein Hage

Desksjef: Ann Eileen Ditlevsen Nygård
Redaktør: Nils Torsvik

fiskeribladetfiskaren.no fbfi.no

FiskeribladetFiskaren arbeider etter Vær varsomplakatens regler for god presseskikk. Mener noen seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres disse til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens faglige utvalg behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. Adressen til PFU er: Prinsens gate 2, pb. 48, Sentrum, 0101 Oslo. Tlf: 22415680, faks: 22411980.

FiskeribladetFiskaren

En uavhengig avis for Kyst-Norge

Kostnader ute av kontroll?

Luseproblematikken koster laksenæringen 3-4 milliarder kroner årlig.

GJESTEN

AUDUN IVERSEN

Audun Iversen er forsker i Nofima.

Kostnadene i lakseoppdrett har økt markert de siste årene. Fra 2012 til 2014 økte produksjonskostnadene med fem kroner per kilo. Et kilo ferdig slaktet laks kostet i 2014 cirka 28,50 kroner å produsere. Nofima og Kontali analyse har på oppdrag fra FHF studert kostnadsutviklingen i oppdrett. Hva er det som er driverne bak kostnadsutviklingen? Hvilken rolle spiller regelverket for kostnadsutviklingen? Og hva betyr kostnadsøkningen for konkurranseevnen til næringen fremover?

Vi ser at alle kostnader øker, men kostnadene øker mest på grunn av økte førkostnader og økning i sekkeposten andre kostnader, begge disse økte med ca 1,70 kr/kilo fra 2012 til 2014.

Økningen i andre kostnader er i stor grad kostnader til forebygging og behandling av lus. Den største kostnaden med lus er behandlingene. De siste årene har næringen, på grunn av resistens mot en del lusemidler, måttet gå tilbake til hydrogenperoksid for avlusing. Denne metoden blir mye dyrere både på grunn av dyrere stoffer og på grunn av

Gjesteskrivere:

KRISS
Rokkan Iversen

AUDUN
Iversen

RAGNAR
Tveterås

ULF
Winther

ØYSTEIN
Sandøy

HALFDAN
Mellbye

mer arbeidskrevende operasjoner. Behandlingsdødeligheten på stor fisk er også et viktig bidrag til økte kostnader. Vi anslår at luseproblematikken kostet næringen 3-4 milliarder i 2014, av dette er i alle fall halvparten behandlingskostnader. I tillegg kommer kostnader som følge av tapt tilvekst.

Næringen ønsker å komme bort fra medikamentelle behandlinger, og vi ser at innsatsen på forebygging øker. Oppdretterne satser i dag stort både på villfanget og oppdrettet rensefisk (leppefisk og rognkjeks), luseskjørt og andre ikke-medikamentelle behandlinger. Verktøykassa for forebygging øker, og mange oppdrettere har omfattende strategier for forebygging, med kombinasjoner av luseskjørt, rensefisk, lusefor og annet. Og det ligger mange teknologier i vannskorpa og venter på gjennombrudd, sånn som for eksempel luselaser. Men alt dette koster mye både i form av ekstra arbeid, innkjøpt utstyr og tjenester.

Førkostnadene øker både på grunn av økt forpris og økt forbruk. Førprisen har økt på

grunn av svekket valuta og på grunn av høyere råvarepriser (selv om prisen har økt mer enn råvareprisene skulle tilsis). Økonomisk forfaktor har også økt, blant annet på grunn av økt dødelighet og økt størrelse på fisken som dør. At det er større fisk som dør henger igjen sammen med økningen i behandlingene.

Lønnskostnadene øker også, både fordi arbeidsinnsatsen til kontroll og egen drift øker, men ikke minst fordi innleid arbeidskraft til lusebehandling, notvask og andre spesialiserte tjenester øker. Med en produksjon som ikke lenger vokser, øker lønnskostnadene også som følge av generell lønnsvekst, og fordi næringen i konkurranse med olje- og offshore-næringen har hatt økende lønninger.

Prosjektet diskuterer også betydningen av kostnadsdrivende regelverk og hvordan kostnader og regelverk påvirker den fremtidige konkurranseutsituasjonen for næringen. Prosjektet drøfter blant annet ressursbruken knyttet til administrasjon, søknadsprosesser, miljøundersøkelser og sertifisering, og spesielt kostnader, fordeler og ulemper ved det strenge luseregimet. I dag er både kontroll- og behandlingene på et mye høyere nivå enn det oppdretterne ville valgt ut fra et fiskehelseperspektiv. Myndighetene bør absolutt spørre seg om lusegrenser og dermed avlusingshyppighet er på riktig nivå.

Rapport fra prosjektet vil være ferdig i løpet av september, men foreløpige kostnadsestimater finnes i foredraget vi holdt under AquaNor, som når dette leses bør være tilgjengelig på forskningsrådets sider.